

deles lige med private Godseiere. Jeg troer, at Forholdet med Hensyn til Hine maa være heelt anderledes; thi disse Gods-Eidecommiser ere jo gaaede i Arv til Besidderne fra deres Forfædre, og derved er der blevet et traditionelt patriarkalft Forhold mellem Gierne og Fæsterne. Disse ere i Almindelighed fødte under de gunstigste pecuniaire Forhold, som de i Reglen ogsaa paa en smuk Maade have anvendt til Bedste for deres Fæstere, og dette gunstige, smukke Forhold, som derved er fremkommet, stiller ogsaa et større Krav til dem for Fremtiden, hvorpaa andre Forhold i Livet giver et fuldstændigt Ligheds Billede. De ville for deres Vedkommende paa Grund af deres gunstige Formuesforhold være istand til at kunne ordne Pengeforholdene paa en ganske anden fyldestgjørende Maade, end den private Godseier kan være istand til, og naar man paa den anden Side seer hen til Trykket, som hviler paa Befolkningen i de tæt sluttede Fæstegne, hvor Eidecommisbefidderne fornemlig ere beliggende, saa troer jeg ogsaa, at det i de Egne, hvor den Slags Eiendomme ere beliggende, i Reglen er i disse, at Trykket langt anderledes falder tungt for Befolkningen, end hvor der er private Godser; for Beboerne af disse er der en ganske anderledes let Leilighed til at skaffe sig Huus og Hjem i den Egn, hvor de hore hjemme. — For de private Godseiere finder jeg, at de Bestemmelser, som her ere truffne om Prioritetsforholdene ere meget lidet fyldestgjørende; jeg finder, at de let kunne føre til Udælgelse for dem, føre til, at de umulig kunne opfylde de Forpligtelser, Lovforslaget byder. Det forekommer mig at i den nævnte Retning maatte Lovforslaget i ethvert Fald forandres. Det er overfor Mange ingenlunde klart, naar man heri Lovens tillægger Godseierne Ret til selv at kjøbe Eiendommene, paa hvilken Maade de da, efterat have kjøbt dem, have Tilladelse til at benytte dem. Det er ikke paa en saa fyldestgjørende Maade, at dette Forhold er behandlet i Lovforslaget, at det idetmindste staaer dunkelt for Mange. Jeg mener, at dette i ethvert Fald burde oplæses paa en ganske anden Maade, end det her er fæstet, og saaledes troer jeg, der er ikke saa Forhold i Lovforslaget, som kunde

trænge til en nærmere Bearbejdelse, fornemlig gennem et Udvalg. Selv om Lovforslaget ikke skulde blive til Lov i denne Session, hvormed ogsaa jeg tvivler, kunde der dog maaskee dergennem opnaaes det, at den høitagtede Indrengsminister i sin Tid vil tage Sagen i sin Haand og, som det allerede af den høitagtede Minister er fremhævet, fremkomme med et Forslag i denne Retning; og kunde dette opnaaes, troer jeg, at den erede Forslagsstiller vilde have erhvervet sig et stort Krav paa Erkjendtlighed for sin Virksomhed i denne Sag, og der vil for Egefindede med ham og for Andre, der ønske Fæsteforholdet ordnet, være gjort et godt Skridt fremad. Jeg skal saaledes ialfald slutte med det Haab, at et saadant Resultat vil blive tilveiebragt, og det troer jeg muligvis vil kunne komme noget bedre frem ved, at Sagen gaaer til 2den Behandling gennem et Udvalg, saa at man derved faaer et skjensomt Syn paa, hvorledes de enkelte Medlemmer og Landsktinget overhovedet ville stille sig til Sagen, og hvorved fornemlig en hurtigere Afslutning af Fæsteforholdene kan fremkomme, end den, Lovforslaget byder.

N. P. Hansen: Det er vistnok almindeligt anerkjendt, at de Spørgsmaal, vi her behandle, stille sig som meget alvorfulde ligeoverfor Befolkningen, ligesom ogsaa at den foreliggende Opgave vil blive vanskelig at løse for Repræsentationen, fordi det Forhold, som her søges løst, omfatter tvende store betydningsfulde Grupper af Samfundet, der her stilles ligeoverfor hinanden, idet den ene Part fremtræder som Gier, den anden derimod kun som Leier eller Bruger af den store Deel af Landets Jord, der endnu eies som Fæstegods. Den ene af disse Grupper har her i Salen hørt særdeles rigt Leilighed til talrig og paa en kraftig Maade at træde frem for at begrunde sin Ret. Den anden Part i Sagen kan man næsten sige er repræsentantløs her i dette Thing. Men derimod er der en tredje Gruppe, som vel ikke factisk er Part i Sagen, men som dog paa Grund af sin Stilling maa træde frem som mæglerende for at bidrage til at dele Parterne imellem, saavidt muligt saaledes at begge Parterets Ret kan fæe Fyl-